

SENAT
RZECZYPOSPOLITEJ
POLSKIEJ

XI kadencja

Zapis stenograficzny

z posiedzenia

Komisji Spraw Unii Europejskiej (11.)

20 marca 2024 r.

Porządek obrad:

1. Wniosek dotyczący rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie wzmocnienia współpracy policyjnej w odniesieniu do zapobiegania przemytowi migrantów i handlowi ludźmi, wykrywania tych przestępstw oraz prowadzenia stosownych postępowań przygotowawczych w tym zakresie i w sprawie zwiększenia wsparcia Europolu na rzecz zapobiegania tego rodzaju przestępstwom oraz zmiany rozporządzenia (UE) 2016/794 – COM(2023) 754.
2. Wniosek dotyczący dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie ustanowienia norm minimalnych dotyczących zapobiegania i przeciwdziałania ułatwianiu niedozwolonego wjazdu do Unii, tranzytu przez jej terytorium i pobytu na nim oraz zastępujący dyrektywę Rady 2002/90/WE i decyzję ramową Rady 2002/946/WSiSW – COM(2023) 755.
3. Wniosek dotyczący dyrektywy Rady zmieniającej dyrektywę (UE) 2015/637 w sprawie środków koordynacji i współpracy mających ułatwić ochronę konsularną niereprezentowanych obywateli Unii w państwach trzecich oraz dyrektywę (UE) 2019/997 ustanawiającą unijny tymczasowy dokument podróży – COM(2023) 930.
4. Wniosek dotyczący dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady zmieniającej dyrektywę Rady 92/106/EWG w odniesieniu do ram wsparcia na rzecz transportu intermodalnego towarów oraz rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2020/1056 w odniesieniu do obliczania oszczędności kosztów zewnętrznych i generowania danych zagregowanych – COM(2023) 702.
5. Zmieniony wniosek dotyczący rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie mechanizmu eliminowania barier prawnych i administracyjnych w kontekście transgranicznym – COM(2023) 790.
6. Akty ustawodawcze bez uwag – propozycja: COM(2023) 636, COM(2023) 637, COM(2023) 781, COM(2024) 014, COM(2024) 029, COM(2024) 042.
7. Akty nieustawodawcze, w sprawie których komisja nie wystąpi o stanowisko rządu: propozycja – COM(2023) 799 oraz COM(2024) 19, COM(2024) 71, COM(2024) 74, COM(2024) 83, COM(2024) 85, COM(2024) 86.

(Początek posiedzenia o godzinie 8 minut 30)

(Posiedzeniu przewodniczy przewodniczący Bogdan Klich)

**PRZEWODNICZĄCY
BOGDAN KLICH**

Dzień dobry państwu. Zaczynamy punktualnie, żeby punktualnie skończyć. Mamy godzinkę na rozpatrzenie wszystkich punktów, które są w porządku obrad.

Prezydium przedstawia porządek obrad składający się z 7 punktów, ale zanim przejdziemy do jego realizacji, chciałbym bardzo podziękować wszystkim, którzy się przyczynili do organizacji fantastycznego, naprawdę znakomitego wspólnego posiedzenia – zorganizowanego wraz z Komisją do Spraw Unii Europejskiej Sejmu – komisji do spraw europejskich państw Trójkąta Weimarskiego, z udziałem naszych gości ze Zgromadzenia Narodowego i Senatu Republiki Francuskiej oraz z Bundestagu. Naprawdę uważam, że to było jedno z lepszych posiedzeń, na pewno najlepsze w tej kadencji Senatu.

Proszę państwa, witam serdecznie wszystkich przybyłych gości. Witam przede wszystkim panią senator i panów senatorów. Witam serdecznie przybyłych gości, w szczególności... No, wszystkich witam serdecznie – bez „w szczególności”. Witam pana ministra Śmieszka, podsekretarza stanu w Ministerstwie Sprawiedliwości, wraz z delegacją. Witam pana Macieja Duszczyka, podsekretarza stanu w Ministerstwie Spraw Wewnętrznych i Administracji, wraz z osobami towarzyszącymi. Witam panią Annę Radwan-Röhrenscheff, podsekretarz stanu w Ministerstwie Spraw Zagranicznych, wraz z delegacją. Witam pana Konrada Wojnarowskiego, podsekretarza stanu w Ministerstwie Funduszy i Polityki Regionalnej, i pana Piotra Malepszaka, podsekretarza stanu w Ministerstwie Infrastruktury. Witam także przedstawiciela naszej senackiej komisji praw człowieka.

Rozpoczynamy pracę według zaplanowanego porządku obrad... Wcześniej jeszcze zapytam, czy są jakieś uwagi do przedstawionego porządku obrad.

Nie ma. W związku z tym uznaję, że porządek obrad został przyjęty.

Będziemy procedować według takiej kolejności, jaka została państwu przedstawiona.

W punkcie pierwszym mamy wniosek dotyczący rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie wzmocnienia współpracy policyjnej w odniesieniu do zapobiegania przemytowi migrantów i handlowi ludźmi, wykrywania tych przestępstw oraz prowadzenia stosownych postępowań przygotowawczych w tym zakresie i w sprawie zwiększenia wsparcia Europolu na rzecz zapobiegania tego rodzaju przestępstwom oraz zmiany rozporządzenia o odpowiedniej sygnaturze.

Instytucją prowadzącą jest Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji.

Bardzo proszę pana wiceministra Macieja Duszczyka o krótkie przedstawienie projektu tego aktu prawnego.

Bardzo proszę.

**PODSEKRETARZ STANU W MINISTERSTWIE SPRAW WEWNĘTRZNYCH I ADMINISTRACJI
MACIEJ DUSZCZYK**

Szanowny Panie Przewodniczący! Szanowni Państwo Senatorowie!

Bardzo dziękuję za możliwość zabrania głosu.

Tak jak pan przewodniczący prosił, w telegraficznym skrócie. Jest to wniosek dotyczący rozporządzenia, które ma usprawnić działania Unii Europejskiej w zakresie zapobiegania 2 zjawiskom, które są wyzwaniem stojącymi przed Unią Europejską, czyli przemytowi migrantów i handlowi ludźmi. Do tej pory działania te są prowadzone w sposób, że tak powiem, trochę rozłączny – przez poszczególne agencje, przez poszczególne instytucje, które zajmują się zwalczaniem przestępczości zorganizowanej, tj. głównie Europol, Eurojust czy Frontex. To rozporządzenie ma zsynchronizować te działania, ma pomóc lepiej zapobiegać tym rodzajom przestępczości zorganizowanej. To ma być szeroko rozumiana współpraca policyjna. Oczywiście tu chodzi również o współpracę ze strony takich służb jak w naszym przypadku Agencja Bezpieczeństwa Wewnętrznego czy Straż Graniczna. Chodzi o takie działania, które pozwolą lepiej przeciwdziałać tym zjawiskom.

Co do zasady Polska oczywiście popiera ten kierunek – my jesteśmy teraz pod presją migracyjną, niestety mamy do czynienia z instrumentalizacją migracji ze strony Białorusi i Rosji, więc współpraca ze strony Unii Europejskiej jest dla nas bardzo, bardzo cenna – ale parę rzeczy nas trochę niepokoi. Chodzi głównie o kwestie związane z przerzucaniem kosztów na państwa członkowskie. Uważamy, że w niektórych przypadkach, takich jak chociażby delegowanie funkcjonariuszy niektórych służb, powinno być finansowanie ze środków Unii Europejskiej, a nie ze środków państw członkowskich. Mamy też pewne zastrzeżenia co do elementów współpracy, co do tego, czy to będzie w odpowiedni sposób funkcjonowało.

Uważamy też, że nasza specyfika... Na pewno państwo senatorowie zdajecie sobie sprawę z tego, że Polska ma pewną specyfikę dotyczącą przemytu migrantów. W naszym przypadku nie dotyczy to tak naprawdę... To znaczy w pewnym sensie dotyczy to także przestępczości zorganizowanej, ale my bardziej mamy do czynienia z państwami, które po prostu dokonują instrumentalizacji migracji i działają przeciwko nie tylko Polsce, ale i Unii Europejskiej. Chcielibyśmy, żeby ten element został mocniej uwzględniony. Rząd premiera Donalda Tuska, Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji bardzo mocno zwraca na to uwagę we wszelkich gremiach, wskazując na tę naszą specyfikę. Jak słyszymy z ust przedstawicieli Unii Europejskiej, że Unia Europejska przykłada dużą wagę – i bardzo dobrze – do walki z przestępczością zorganizowaną, jeśli chodzi o przemyt migrantów i handel ludźmi ze strony grup zorganizowanych funkcjonujących np. w Afryce Północnej, to odpowiadamy: okej, bardzo nas to cieszy, ale nasza specyfika dotycząca działalności państw takich jak Białoruś i Rosja powinna być mocniej zauważana. Po raz pierwszy ten element pojawił się, wreszcie, w grudniu w konkluzjach Rady Europejskiej. Jest koordynacja działań z państwami bałtyckimi i skandynawskimi, które w tym elemencie bardzo mocno działają. Chcielibyśmy, żeby, powiedzmy, nasza noga była wkładana we wszystkie te... Chodzi o wszelkie dokumenty, wszelkie możliwe akty prawne. Na pewno będziemy o to wnioskować.

Panie Przewodniczący, może na tym skończyć. To jest mało kontrowersyjny akt prawny. My go oczywiście popieramy, ale uznajemy, że pewne rzeczy powinny zostać doprecyzowane. Zgłaszamy to Komisji Europejskiej i czekamy na to, w jaki sposób to będzie uwzględnione. Budujemy oczywiście koalicję z innymi państwami członkowskimi – po to, żeby nie zostać samemu z tymi wnioskami, tylko żeby być w grupie państw, które będą nas po prostu wspierać w tych pracach. Bardzo dziękuję.

**PRZEWODNICZĄCY
BOGDAN KLICH**

Dziękuję, Panie Ministrze.

Rozumiem, że ta metafora dotycząca wkładania nogi w drzwi polega na tym, że rząd polski z uwagą przygląda się i konstruktywnie podchodzi do wszystkich zmian, a równocześnie przedstawia...

(Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Spraw Wewnętrznych i Administracji Maciej Duszczyk: Tak jest.)

...własne propozycje.

Sprawa jest niezwykle ważna i to nie tylko dlatego, o czym wspominał pan minister, tzn. ze względu na ochronę naszej granicy wschodniej, która jest przecież równocześnie granicą Unii Europejskiej.

Z uwagą czekamy na propozycję, którą zgłosi pan senator Kazimierz Michał Ujazdowski jako sprawozdawca naszej komisji.

Panie Senatorze?

SENATOR

KAZIMIERZ MICHAŁ UJAZDOWSKI

Przedstawię propozycję opinii pozytywnej czy stanowiska pozytywnego naszej komisji w odniesieniu do stanowiska rządu, ale zanim to uczynię, chciałbym... Nie tyle zanim, co po prostu chciałbym zadać panu ministrowi pytanie. Mam takie wrażenie, że generalna ocena tego aktu jest następująca: dobrze, że on jest, ale nie tworzy on jakościowej różnicy. Czyli odpowiedzialność spoczywa na nas – tak to rozumiem. Tak? Dobrze, że on jest, ale nie tworzy jakościowej różnicy...

PRZEWODNICZĄCY

BOGDAN KLICH

Prosiłbym pana ministra o odniesienie się, króciutko, do tego pytania pana senatora.

PODSEKRETARZ STANU W MINISTERSTWIE SPRAW WEWNĘTRZNYCH I ADMINISTRACJI

MACIEJ DUSZCZYK

Panie Senatorze, co do zasady tak, ale musimy też patrzeć na to, że te wszystkie instytucje mają dużą autonomię funkcjonowania. To jest też kwestia wymiany informacji między nimi. Rzeczywiście może jest tak, że... To nie jest powołanie nowej instytucji czy przeformułowanie polityki, ponieważ nie ma do tego mandatu ze strony Rady Europejskiej. Tak więc wykorzystuje się wszystkie te możliwości, które dzisiaj funkcjonują w Unii Europejskiej, dokonując synergii działań. Tak więc na pewno nie jest to jakaś nowa jakość, tylko jest to wykorzystanie dotychczasowych kompetencji po to, żeby lepiej i efektywniej działać.

Zgadzam się z panem senatorem oczywiście, że... Naszym zdaniem, jak już powiedziałem, zbyt duże obowiązki czy odpowiedzialność kładziona jest na państwa członkowskie. My chcemy tu zobaczyć większą wartość dodaną ze strony Unii Europejskiej jako takiej. Jeżeli np. za delegowanie pracowników my mamy płacić, w pewien sposób zwiększając kompetencje tych instytucji... Ale jednocześnie nie chcemy, żeby nasze instytucje były osłabiane, tak że to nie do końca nam się podoba. Dlatego też będziemy szukać tutaj dodatkowych rozwiązań i będziemy je zgłaszać na poziomie Unii Europejskiej. Mamy zbudowaną koalicję państw. Niektóre państwa też mówią: tak, nam też się to nie podoba, dlatego uważamy, że to rozporządzenie powinno pójść w troszkę innym kierunku. Ale co do zasady samo podejście, koncentracja na kwestii handlu ludźmi czy przemytu migrantów – jak najbardziej. Wykorzystanie kompetencji instytucji – jak najbardziej. Ale chcielibyśmy czegoś więcej, bo te 2 tematy są dla nas kluczowe z punktu widzenia funkcjonowania UE. Może tak odpowiem. Dziękuję.

SENATOR

KAZIMIERZ MICHAŁ UJAZDOWSKI

Jeśli można, to jedno doprecyzowujące pytanie.

Jeśli pan minister miałby przy pomocy kategorii procentowych ewaluować rolę instytucji unijnych w koordynacji czy w umacnianiu wschodniej granicy Unii... Jaka część zasług przysługuje instytucjom europejskim, a jaka część zasług to efekt wysiłków Polski i innych państw ściany wschodniej?

PRZEWODNICZĄCY

BOGDAN KLICH

Wydaje mi się, że to jest, Panie Senatorze, pytanie do dyskusji, bo to już dotyczy...

(*Senator Kazimierz Michał Ujazdowski: Ono jest dość proste, bo dotyczy procentów, tak że...*)

...praktyki i nie wpływa na naszą ocenę...

(*Senator Kazimierz Michał Ujazdowski: Nie, no, ale...*)

...aktu prawnego.

(*Senator Kazimierz Michał Ujazdowski: No, nie. Aktów prawnych nie projektuje się bez kontekstu, tak? Inaczej to byłaby sztuka...*)

Panie Ministrze, robię wyjątek...

(*Senator Kazimierz Michał Ujazdowski: ...wyłącznie dla prawników.*)

Robię wyjątek ze względu na wielką sympatię do pana senatora Ujazdowskiego. Poza dyskusją...

Bardzo proszę o odniesienie się do tego pytania.

PODSEKRETARZ STANU W MINISTERSTWIE SPRAW WEWNĘTRZNYCH I ADMINISTRACJI

MACIEJ DUSZCZYK

Bardzo dziękuję, Panie Przewodniczący.

Jako profesor nauk społecznych nie lubię mówić o procentach wtedy, kiedy nie mam *evidence base*, tj. konkretnych danych. Niezmiernie trudno, Panie Senatorze, jest mi odpowiedzieć na to pytanie bardzo konkretnie. To zależy, w której części. Jeżeli spojrzymy np. na zdolność obrony granicy, to zauważymy, że 95%, a może nawet 99% działań to polska Straż Graniczna, wszystkie instytucje, które strzegą granicy... Ale jeżeli spojrzymy np. na kwestie działań Unii Europejskiej w zakresie sankcji czy nacisku na państwa, które dokonują wsparcia takiej organizacji, to okaże się, że 90% takich działań jest po stronie Unii. A więc to jest niezmiernie trudne pytanie. Musiałbym się bardzo długo do niego odnosić, bo nie chciałbym powiedzieć czegoś, za co potem będę się wstydził przed swoimi studentami. Dziękuję bardzo.

PRZEWODNICZĄCY

BOGDAN KLICH

O tym, czy to jest 90%, czy 91%, a może 89%, rozstrzygną już panowie między sobą poza posiedzeniem.

A pana senatora proszę o przedstawienie projektu stanowiska komisji.

Bardzo proszę.

SENATOR

KAZIMIERZ MICHAŁ UJAZDOWSKI

Opinia jest pozytywna.

(*Przewodniczący Bogdan Klich: Ale są różne warianty pozytywnej opinii, jak pan senator wie.*)

(*Głos z sali: Popieramy stanowisko rządu...*)

Popieramy wraz z akceptacją dla uwag rządu...

PRZEWODNICZĄCY

BOGDAN KLICH

Rozumiem, że pan senator proponuje, aby komisja poparła ten projekt wraz z uwagami rządu. Tak?

(Senator Kazimierz Michał Ujazdowski: Tak, tak.)

Bardzo dziękuję.

Otwieram dyskusję.

Ponieważ nie widzę żadnych zgłoszeń... Chciałbym zapytać, Panie Ministrze, jak w tej chwili wygląda zaangażowanie Fronteksu, jeśli chodzi o ochronę naszej granicy wschodniej. Czego państwa oczekują, czego rząd polski oczekuje po przyjęciu tego rozporządzenia? Czy to zaangażowanie będzie wówczas większe, czy mniejsze? A może to rozporządzenie kompletnie nie wpłynie na zaangażowanie Fronteksu, a jedynie usprawni to, o czym pan mówił, tzn. koordynację na poziomie Unii Europejskiej?

PODSEKRETARZ STANU W MINISTERSTWIE SPRAW WEWNĘTRZNYCH I ADMINISTRACJI MACIEJ DUSZCZYK

Panie Przewodniczący, Frontex ma 2 podstawowe obszary działania. Po pierwsze, działa na podstawie wniosku państwa członkowskiego, które zwraca się do niego o to, żeby... Chodzi o tzw. standing corps. Osoby, które są w dyspozycji Fronteksu jako tak naprawdę strażnicy graniczni, udają się na granicę i wspierają państwo członkowskie w ochronie granic. My dzisiaj, definiując wyzwania na granicy polsko-białoruskiej, nie widzimy potrzeby zaangażowania Fronteksu bezpośrednio na granicy. Powtórzę: bezpośrednio na granicy. Ale podobnie jak Finowie cały czas mamy z tyłu głowy scenariusz, w którym, jeżeli dochodziłoby do nieznanych nam dodatkowych prowokacji na granicy... Wtedy, jeżeli będzie potrzeba dalszego europeizowania naszego wezwania na granicę, to wtedy na pewno będziemy zwracali się o wsparcie Fronteksu. Zakres tego wsparcia będzie zależał od danej sytuacji. Na razie nie dzieje się na granicy nic, czego nie znaleźlibyśmy z przeszłości.

Jedyna rzecz, która nas niepokoi, to zwiększenie agresywnych zachowań osób, które przechodzą przez granicę. Do tej pory ta agresja była w mniejszym zakresie. Widzimy testowanie jakiegoś nowego scenariusza ze strony Białorusi. Osoby, które przechodzą przez zaporę... Będziemy tę zaporę oczywiście uszczelniać, ponieważ ona nie jest dobrze zbudowana. Te grupy po 20, po 30 osób, jeżeli uda im się przejść, są agresywne w stosunku do strażników granicznych. Dlatego też jest wojsko na granicy – po to, żeby zapobiegać również atakom fizycznym na Straż Graniczną. To są na razie incydentalne zdarzenia, ale widzimy pewnego rodzaju zmianę scenariusza w stosunku do tego, co było w przeszłości.

Ja się spotkałem z Hansem Leijtensem, czyli szefem Fronteksu, dwukrotnie. Pan minister Kierwiński także się spotkał, raz, z szefem Fronteksu. Odbudowujemy te nasze relacje z Fronteksem, korzystamy z wywiadu Fronteksu. Ten rozbudowany przez nich komponent wywiadowczy analizujący np. to, w jaki sposób migranci docierają np. na Białoruś... Oni mają trochę lepsze rozpoznanie np. dotyczące linii lotniczych, więc korzystamy z tej wiedzy. Przygotowujemy też plan bliższej współpracy z agencją Frontex, ale trochę to będzie uzależnione od nowej Komisji. W związku z tym, że mamy za chwilę nową Komisję, wraz z państwami bałtyckimi i z państwami skandynawskimi przygotowujemy cały pakiet dotyczący uwzględnienia tych naszych interesów, również działalności Fronteksu, dla tej nowej Komisji – po to, żeby ta nasza noga w drzwiach, tak jak pan przewodniczący powiedział, była w każdym... Chodzi o wszelkie dyskusje o migracjach.

To rozporządzenie zwiększa wydolność tych instytucji i ono ma dla nas istotne znaczenie z tego powodu, że my jesteśmy państwem będącym pod presją migracyjną. Do roku 2015, 2016 większość tych działań była podejmowana na granicy południowej czy na granicy... no, głównie na granicy południowej, ale również południowo-wschodniej. My teraz jesteśmy zainteresowani tymi działaniami, ponieważ sami jesteśmy pod presją migracyjną. A więc to rozporządzenie dla nas jest korzystne, natomiast, tak jak powiedziałem, chcemy ograniczyć koszty i jakby zwiększyć możliwość współpracy między poszczególnymi instytucjami i państwami członkowskimi, tak żeby efektywność była większa. Wydaje mi się, że to, jak jest to rozporządzenie napisane... My będziemy z niego korzystać jako państwo członkowskie. Dziękuję bardzo.

PRZEWODNICZĄCY

BOGDAN KLICH

Bardzo dziękuję.

Czy ktoś z państwa chciałby zadać pytanie albo odnieść się do tematu naszych obrad? Nie.

Zamykam dyskusję.

Proszę państwa, mamy na stole propozycję, przedłożoną przez pana senatora Ujazdowskiego, abyśmy jako komisja poparli ten projekt aktu prawnego wraz z uwagami rządu.

Kto z państwa jest za? (6)

Kto z państwa jest przeciw? (0)

Kto się wstrzymał od głosu? (1)

Przy 1 głosie wstrzymującym... Komisja zaakceptowała przedłożone stanowisko i popiera projekt aktu prawnego wraz z uwagami rządu.

Dziękuję bardzo.

Przechodzimy do punktu drugiego: wniosek dotyczący dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie ustanowienia norm minimalnych dotyczących zapobiegania i przeciwdziałania ułatwianiu niedozwolonego wjazdu do Unii, tranzytu przez jej terytorium i pobytu na nim oraz zastępujący dyrektywę Rady o odpowiedniej sygnaturze i decyzję ramową, także o odpowiedniej sygnaturze.

Instytucją prowadzącą jest Ministerstwo Sprawiedliwości.

Bardzo proszę pana ministra Śmiszka o krótkie przedstawienie stanowiska rządu.

SEKRETARZ STANU W MINISTERSTWIE SPRAWIEDLIWOŚCI

KRZYSZTOF ŚMISZEK

Bardzo dziękuję.

Panie Przewodniczący! Wysoka Komisjo!

Ten projekt dyrektywy niejako jest w pakiecie z rozporządzeniem, które przed chwileczką prezentował pan minister Duszczyk. Już nie będę mówił o tym, dlaczego ta potrzeba się pojawiła... Skala przemytu migrantów w ostatnich latach jest tak wysoka, że instytucje europejskie podjęły decyzje o tym, aby wprowadzić przepisy, nowe przepisy karne materialne, które byłyby pomocne w zwalczaniu tego typu zjawiska.

Migranci o nieuregulowanym statusie, którzy przybywają do Unii Europejskiej, często sięgają po usługi przemytników działających w zorganizowanych strukturach przestępczych. Siatki przestępcze zaangażowane w przemyt migrantów coraz częściej dopuszczają się przemocy wobec migrantów oraz organów ścigania, a także zaangażowane są w inne przestępstwa takie jak handel ludźmi czy przemyt narkotyków. Celem niniejszego projektu jest walka z przemytnikami trudniącymi się tym przestępczym procederem. Mówimy tutaj o przestępstwie polegającym na ułatwianiu wjazdu, na ułatwianiu pobytu w celu osiągnięcia korzyści majątkowej.

Rząd popiera wniosek dotyczący przyjęcia tej dyrektywy, albowiem skuteczne zwalczanie nielegalnego przemytu migrantów stanowi istotny aspekt polityki migracyjnej, w tym bezpieczeństwa na szczeblu krajowym i międzynarodowym. Wskazać należy, że projektowane przepisy wprowadzą jasną definicję przestępstwa, jakim jest ułatwianie nielegalnego wjazdu, tranzytu przez terytorium Unii Europejskiej i pobytu w Unii Europejskiej. Dodatkowo przepisy te przyczynią się do skuteczniejszego prowadzenia postępowań przygotowawczych, ścigania przestępstw dotyczących zorganizowanych siatek przestępczych odpowiedzialnych za przemyt migrantów, a także skuteczniejszego karania osób fizycznych.

W kontekście Polski proponowane przepisy zmieniają w sumie niewiele, ponieważ Polska ma znacznie bardziej restrykcyjne przepisy karne niż wiele innych krajów Unii Europejskiej. Projekt tej dyrektywy ma na celu ujednoczenie standardów minimalnych, kryteriów minimalnych odpowiedzialności. W Polsce mamy odpowiednie przepisy – art. 264, art. 264a kodeksu karnego. Niewątpliwą zaletą będzie ujednoczenie przepisów, przynajmniej na poziomie minimalnym, w całej Unii Europejskiej.

Zdaniem rządu należy poprzeć propozycję Komisji, w świetle której penalizacji będą podlegać te zachowania. Jednocześnie w toku prac nad projektem dyrektywy, ze względu na występujące różnice pomiędzy państwami członkowskimi, rząd będzie dążył do wyjaśnienia niektórych tylko przepisów tego projektu, które w naszym przekonaniu są nieprecyzyjne. Chodzi np. o sformułowania „poważna krzywda” czy „publiczne podżeganie obywateli państw trzecich do nielegalnego wjazdu”. Będziemy chcieli także doprecyzować, co należy rozumieć pod pojęciem „poważna przemoc” czy też „osoby szczególnie bezbronne”.

Podsumowując, chcę powiedzieć, że rząd będzie popierał przyjęcie niniejszego projektu dyrektywy, albowiem tylko poprzez podjęcie wspólnych działań państw członkowskich na szczeblu unijnym można przeciwdziałać nielegalnemu zjawisku przemytu migrantów do Unii Europejskiej w zamian za czerpanie korzyści finansowych. Dziękuję bardzo.

PRZEWODNICZĄCY
BOGDAN KLICH

Dziękuję bardzo, Panie Ministrze.

Naszym senatorem sprawozdawcą jest pan senator Ujazdowski.

Bardzo proszę o przedstawienie projektu stanowiska komisji.

SENATOR
KAZIMIERZ MICHAŁ UJAZDOWSKI

Przedkładam propozycję pozytywnej opinii w odniesieniu do projektu wraz z akceptacją dla uzasadnienia sformułowanego przez pana ministra.

Czy pytanie można zadać teraz, czy po tym, jak pan otworzy dyskusję?

PRZEWODNICZĄCY
BOGDAN KLICH

No, już weszliśmy w tę regułę, Panie Senatorze, tak że...

(Senator Kazimierz Michał Ujazdowski: Nie, nie. Proszę dokończyć, ja poczekam.)

Jeśli to jest potrzebne do doprecyzowania naszego stanowiska...

(Senator Kazimierz Michał Ujazdowski: Komisja musi być rządzona, więc się będę lojalnie zachowywał...)

...to bardzo proszę.

SENATOR
KAZIMIERZ MICHAŁ UJAZDOWSKI

Wydaje mi się, że powinniśmy dobrze zrozumieć położenie państwa członkowskiego w dziedzinie prawa karnego. Nasze prawo, nasze przepisy mogą być surowsze niż przepisy unijne. Rozumiem, że nasz wysiłek polega na tym, żeby osiągnąć pewne europejskie minimum w zakresie surowości i efektywności karania przemytu. Ale to nie zwalnia nas od wysiłku projektowania przepisów innych, surowszych, niesprzecznych z tym minimum. Pytam o to dlatego, że w poprzedniej kadencji nie dość, że w zakresie zwalczania przemytu ludzi nie było własnego wysiłku w zakresie prawa karnego, to w dziedzinie bezpieczeństwa mieliśmy ogromne spóźnienie z dyrektywami. Realizacja dyrektywy dotyczącej zwalczania terroryzmu nastąpiła chyba po 2 czy 3 latach od jej ogłoszenia i w ogóle była wkomponowana w ustawę mającą niewiele wspólnego z prawem karnym. Moje pytanie... Nie tyle moje pytanie, co moja rekomendacja jest taka, żeby tę praktykę odmienić, to znaczy żeby, po pierwsze, ministerstwo prowadziło własne prace w tym czułym punkcie i nie wahało się formułować własnych pomysłów, po drugie, żeby się należycie przygotować do realizacji tej dyrektywy. Bo jedno to wprowadzenie dyrektywy, a drugie jej aplikacja. Jeśli będzie istniała

dotychczasowa praktyka spóźnionej realizacji dyrektyw, no to będziemy obracać się w krainie pewnej fikcji, a akurat w tej sprawie potrzebna jest szybkość działania. Myślę, że możemy z taką rekomendacją... Mam nadzieję, że podzielacie państwo ten punkt widzenia, żeby w tej sprawie działać szybko i taką transparentną ścieżką, żeby także komisja po jakimś czasie wiedziała, co się dzieje z pozytywnie zaopiniowaną dyrektywą. Dziękuję bardzo.

PRZEWODNICZĄCY
BOGDAN KLICH

Proszę państwa, płynnie przeszliśmy do dyskusji.

Pan senator przedstawił rekomendację, podzielił się swoimi rekomendacjami z ministerstwem. Rozumiem, że ministerstwo przyjmuje do wiadomości tę rekomendację.

Czy pan minister chciałby do tego się jakoś odnieść?

SEKRETARZ STANU
W MINISTERSTWIE SPRAWIEDLIWOŚCI
KRZYSZTOF ŚMISZEK

Ja się oczywiście zgadzam z panem senatorem. Dyrektywa wyznacza tylko minimalne kryteria, właściwie minimalne wymogi. Analizując przepisy polskiego prawa karnego materialnego, możemy powiedzieć, że nasze przepisy są jednymi z najbardziej surowych w Europie. Wiele państw Unii Europejskiej te przepisy ma znacznie łagodniejsze. Wprowadzenie tego ujednoczenia na poziomie minimalnym po prostu pomoże w takim bardziej, powiedziałbym, holistycznym podejściu do tego zjawiska przez wszystkie państwa Unii Europejskiej. Przyjmuję rekomendację pana senatora. Dziękuję bardzo.

PRZEWODNICZĄCY
BOGDAN KLICH

Dziękuję również.

Czy ktoś z państwa ma jakieś uwagi albo pytania w ramach dyskusji nad tym punktem? Nie.

W związku z tym zamykam dyskusję.

Przechodzimy do głosowania nad propozycją przedstawioną przez pana senatora Ujazdowskiego, abyśmy poparli projekt tego aktu prawnego wraz z uwagami rządu. Rozumiem, że pod pojęciem uwag rządu...

(Wypowiedź poza mikrofonem)

Właśnie. Chodzi przede wszystkim o doprecyzowanie pojęć, które są zawarte w tym akcie prawnym.

Kto z państwa jest za? (7)

Kto jest przeciw? (0)

Kto się wstrzymał? (0)

Komisja jest jednomyślna w tej sprawie. Bez głosów sprzeciwu – nikt się także nie wstrzymał – przyjmujemy przedstawioną rekomendację i popieramy projekt aktu prawnego wraz z uwagami rządu.

Dziękuję bardzo.

Przechodzimy do punktu trzeciego: wniosek dotyczący dyrektywy Rady zmieniającej dyrektywę o odpowiedniej sygnaturze w sprawie środków koordynacji i współpracy mających ułatwić ochronę konsularną niereprezentowanych obywateli Unii w państwach trzecich oraz dyrektywę o odpowiedniej sygnaturze ustanawiającą unijny tymczasowy dokument podróży.

Instytucją prowadzącą jest Ministerstwo Spraw Zagranicznych.

Bardzo proszę panią minister o przedstawienie stanowiska rządu.

PODSEKRETARZ STANU W MINISTERSTWIE SPRAW ZAGRANICZNYCH
ANNA RADWAN-RÖHRENSCHEF

Dziękuję bardzo.

Panie Przewodniczący! Szanowni Państwo Senatorowie!

Przedkładany projekt dyrektywy dotyczy zdefiniowanego w Traktacie o funkcjonowaniu Unii Europejskiej prawa każdego obywatela Unii Europejskiej do korzystania na terytorium państwa trzeciego, w którym dane państwo członkowskie nie ma swojego przedstawicielstwa, z ochrony dyplomatycznej i konsularnej każdego z pozostałych państw członkowskich na takich samych warunkach jak obywatele państwa udzielającego pomocy.

Dwa słowa wstępu. Kryzysy wymagające świadczenia pomocy konsularnej występują coraz częściej i ich zasięg jest coraz większy. Śledziliśmy to przy okazji czy pandemii COVID, czy kryzysu w Afganistanie, czy agresji wobec Ukrainy. Dzięki tym... Może „dzięki” to złe słowo. Te sytuacje pozwoliły zidentyfikować obszary wymagające dalszego wzmocnienia współpracy i ochrony obywateli Unii Europejskiej. Przedkładany projekt dyrektywy zmierza do usprawnienia korzystania przez niereprezentowanych obywateli Unii z prawa do pomocy konsularnej określonego w powyższych dyrektywach. Cel ten ma być realizowany w szczególności poprzez zapewnienie jasnych ról, mechanizmów koordynacji i współpracy między państwami członkowskimi a delegaturami Unii Europejskiej, w tym w okresie kryzysu, udoskonalenie komunikacji z obywatelami UE, a przede wszystkim zwiększenie skuteczności procedury zwrotu kosztów poniesionych w związku z udzielaną pomocą konsularną.

Rząd Rzeczypospolitej Polskiej wyraża wolę dalszej pracy nad usprawnieniem korzystania przez niereprezentowanych obywateli Unii z prawa do pomocy konsularnej. Nie dostrzegamy na obecnym etapie wyraźnej potrzeby wprowadzenia głębszych zmian systemowych w tym zakresie. Mając na uwadze fakt, iż wiele szczegółowych rozwiązań w projekcie wymaga doprecyzowania, rząd opowiada się za dookreśleniem katalogu środków koordynacji i współpracy wskazanych w przepisach projektowanego aktu, tak żeby z jednej strony nie tworzyły one bezwarunkowych zobowiązań dla państw członkowskich, a z drugiej nie wykraczały poza zakres pomocy konsularnej zapewnianej stosownie do postanowień Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej.

(Przewodniczący Bogdan Klich: Dziękuję bardzo...)

Podsumowując...

(Przewodniczący Bogdan Klich: Bardzo proszę.)

Czy to już koniec czasu, Panie Przewodniczący?

(Wypowiedź poza mikrofonem)

Podsumowując, chcę powiedzieć, że rząd RP poprze kontynuację prac nad przedłożonym projektem w celu udoskonalenia ram pomocy konsularnej oraz wzmocnienia koordynacji i współpracy między państwami członkowskimi. Dziękuję bardzo.

PRZEWODNICZĄCY
BOGDAN KLICH

Bardzo dziękuję.

Naszym senatorem sprawozdawcą jest pan Henryk Piotr Siedlaczek, wiceprzewodniczący komisji.

Panie Senatorze, bardzo proszę o przedstawienie projektu stanowiska naszej komisji.

SENATOR
HENRYK PIOTR SIEDLACZEK

Panie Przewodniczący! Szanowni Państwo!

Projekt dyrektywy przewiduje, że każdy obywatel Unii skorzysta na terytorium państwa trzeciego, w którym państwo członkowskie, którego jest obywatelem, nie ma swojego przedstawicielstwa, z ochrony dyplomatycznej i konsularnej każdego z pozostałych państw członkowskich

na takich samych warunkach jak obywatele tego państwa. Państwa członkowskie w związku z tym, jak już tutaj pani minister powiedziała, przyjmują niezbędne przepisy i podejmują rokowania międzynarodowe wymagane do zapewnienia tej ochrony. Jednak kluczowe znaczenie ma określenie zakresu i warunków udzielania pomocy konsularnej.

Uważam, że na temat tejże dyrektywy ze strony pani minister zostało powiedziane dużo. Ja chciałbym tylko odnieść się do stanowiska rządu i do oceny zasady pomocniczości. Z mojej strony chciałbym przekazać, przedstawić... Inaczej może: chciałbym zarekomendować Wysokiej Komisji, iż przedmiotowa dyrektywa w sumie nie budzi wątpliwości z punktu widzenia zgodności z tą zasadą, z zasadą pomocniczości. A z tego, co słyszeliśmy, wynika, że rząd zasadniczo pozytywnie ocenia projekt tejże dyrektywy. I ze względu na jej bardzo istotny charakter, na istotny charakter projektowanego aktu, zasługuje on na poparcie komisji, wraz z uwagami rządu. Dziękuję.

PRZEWODNICZĄCY
BOGDAN KLICH

Bardzo dziękuję, Panie Senatorze.

Otwieram dyskusję na ten temat.

Kto z państwa chciałby zabrać głos? Nikt.

Pani Minister, gdyby pani mogła króciutko to przedstawić... Bo to jest zmiana istniejących przepisów prawnych. To nie jest ustanowienie nowych przepisów prawnych, tylko zmiana obowiązujących przepisów prawnych. Na ile ochrona konsularna obywateli Unii Europejskiej w państwach trzecich zostanie pani zdaniem wzmocniona w wyniku tych przepisów, zanim zostaną do nich wprowadzone jakieś uwagi, czyli na obecnym etapie prac legislacyjnych? Nie pytam o ocenę procentową, bo o to ciężko, tylko pytam o taką generalną ocenę po prostu, na ile ochrona konsularna zostanie usprawniona. Dobrze?

Bardzo proszę.

PODSEKRETARZ STANU W MINISTERSTWIE SPRAW ZAGRANICZNYCH
ANNA RADWAN-RÖHRENSCHEF

Dziękuję, Panie Przewodniczący.

Ja rozumiem, że to ma wymiar bardzo praktyczny dla naszych obywateli. Każdy z nas w czasie COVID lub w innych sytuacjach doświadczył czy też nasi bliscy doświadczyli tej sytuacji. To będzie bardzo praktyczny wymiar tej pomocy konsularnej.

I też być może państwa interesuje w ogóle to, w jakim stopniu polscy obywatele podlegali tej ochronie. Powiem państwu, że to nie była duża skala. W 2022 r. to było zero przypadków. W zeszłym roku to było 5 przypadków. Ale musimy pamiętać, że każdy z tych przypadków miał istotne znaczenie dla tych obywateli. A więc warto też zwrócić uwagę, że to nie jest jakaś ogromna skala. To jest kwestia kilkunastu osób rocznie, więc też dla budżetu i dla naszych finansów to nie jest wielkie obciążenie – tutaj uspokajam, bo były takie wątpliwości, czy to nie będzie duże obciążenie dla budżetu.

PRZEWODNICZĄCY
BOGDAN KLICH

Czy ktoś z państwa chce jeszcze o coś zapytać albo do czegoś się odnieść? Nie.

Zamykam dyskusję.

Przechodzimy do głosowania.

Kto z państwa jest za przyjęciem proponowanego stanowiska? (7)

(Wypowiedź poza mikrofonem)

Wiemy jakiego.

Komisja jednogłośnie powiedziała się za tym, aby poprzeć akt prawny wraz z uwagami rządu.

Dziękuję bardzo.

Zamykam ten punkt.

Przechodzimy do punktu czwartego naszego porządku obrad: wniosek dotyczący dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady zmieniającej dyrektywę Rady o odpowiedniej sygnaturze w odniesieniu do ram wsparcia na rzecz transportu intermodalnego towarów oraz rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady o odpowiedniej sygnaturze w odniesieniu do obliczania oszczędności kosztów zewnętrznych i generowania danych zagregowanych.

Instytucją prowadzącą jest Ministerstwo Infrastruktury.

Bardzo proszę pana ministra o przedstawienie stanowiska rządu.

**PODSEKRETARZ STANU W MINISTERSTWIE INFRASTRUKTURY
PIOTR MALEPSZAK**

Dziękuję.

Panie Przewodniczący! Szanowni Państwo!

Celem tej nowelizacji jest przede wszystkim wspieranie przez Komisję Europejską rozwoju transportu intermodalnego, transportu rozumianego jako łączenie różnych środków transportu, z zachętą do tego, aby większa część trasy przewozu danego towaru, ale również pasażerów, wiązała się z realizacją tego zadania przez środki transportu o niższej emisyjności.

Mamy obecnie taką sytuację, jeśli chodzi o kwestie związane z transportem, że zdecydowana większość przewozów realizowana jest transportem drogowym. W Polsce w przewozie towarów jest blisko 90-procentowy udział transportu drogowego, ok. 10-procentowy udział ma transport kolejowy i niewielki jest udział pozostałych środków transportu. Te działania mają zachęcać i mają stwarzać możliwości do tego, aby przewóz środkami niskoemisyjnymi, głównie koleją i żeglugą śródlądową, był bardziej interesujący dla operatorów i też oczywiście bardziej opłacalny.

W polskich warunkach mamy gorszą sytuację niż w przypadku wielu krajów Unii Europejskiej, bo ten udział transportu drogowego jest zdecydowanie przeważający. Jednak w skali Europy działania, które te kraje podjęły w różnych latach na przestrzeni, powiedziałbym, nawet ostatnich 40 czy 50 lat, spowodowały częściową poprawę konkurencyjności transportu intermodalnego, w tym transportu realizowanego przez kolej czy żeglugę śródlądową.

Co ciekawe, w tej propozycji nowelizacji, zachęcającej do większego udziału środków transportu intermodalnego, środków przyjaznych środowisku, Komisja nie określa precyzyjnie, jakie środki mają zaproponować kraje członkowskie, tylko wskazuje na potrzebę regulacji. Jednak wskazuje jednocześnie, że to kraje członkowskie mają samodzielnie określić, w jaki sposób będą próbowały równoważyć ten miks transportowy, zachęcając do większego udziału środków niskoemisyjnych.

Możemy podać, że w Polsce jednym z takich przykładów zachęcania do przechodzenia na transport niskoemisyjny jest chociażby tzw. ulga intermodalna w transporcie kolejowym, zachęcająca operatorów do korzystania z transportu kolejowego. Ona redukuje koszty i wynosi 25% opłaty za dostęp do infrastruktury kolejowej.

Co istotne, jeśli chodzi o nasze lokalne uwarunkowania, to w skali ostatnich 30 lat – od lat dziewięćdziesiątych, kiedy to miks transportowy był na zbliżonym poziomie, jeżeli chodzi o udział w rynku kolei i transportu samochodowego, i kiedy to bardzo intensywnie zaczęliśmy realizować różne zadania transportowe, a szczególnie rozwój infrastruktury – można zaobserwować, że transport samochodowy urósł ponad 5-krotnie, a transport kolejowy praktycznie pozostał na niezmiennym poziomie, jeśli chodzi o wolumen masy, i w ostatnich 10 latach, że tak powiem, nie może przebić sufitu, jakim jest poziom 250 milionów t towarów. To jednoznacznie pokazuje, że mamy pewną sprzeczność, gdy idzie o inwestowanie w środki transportu, bo inwestujemy też dużo w kolej, a jednocześnie nie rośnie udział w rynku tego rodzaju transportu. To są kwestie obecnie bardzo mocno akcentowane przez Komisję Europejską jako element różnego rodzaju programów, mających na celu ograniczenie emisji CO₂ i innych, związanych z ochroną środowiska.

Przyjmujemy ten projekt nowelizacji pozytywnie. Jednak po naszej stronie będzie określenie, jakie zastosujemy konkretne środki, które pozwoliłyby na zwiększenie udziału transportu

niskoemisyjnego, bo, tak jak powiedziałem, mamy bardzo wiele deklaracji w tym obszarze, wiele środków inwestujemy w samą infrastrukturę, a finalnie, jeśli chodzi o udział transportu niskoemisyjnego w rynku, on praktycznie nie zmienia się od lat. Transport kolejowy jest na takim samym poziomie, a żegluga śródlądowej praktycznie nie mamy. I wskazane by było – jeśli nie pójdziemy na to, by był większy miks związany z żeglugą śródlądową – żeby przynajmniej transport kolejowy zyskał na znaczeniu, żeby był na poziomie średniej unijnej, czyli rzędu 20-procentowego udziału w rynku. Najlepsi pod tym względem są Austriacy i Szwajcarzy, którzy mają poziomy rzędu 45%, a nawet do 50% udziału w rynku transportu przewozu towarów transportem kolejowym. W naszej ocenie poziom 20-procentowy dla kolei w perspektywie następnych 10 czy 15 lat, do 2040 r., byłby osiągalny.

PRZEWODNICZĄCY
BOGDAN KLICH

Dziękuję bardzo.

Pan senator Włosowicz jest naszym senatorem sprawozdawcą.
Proszę o przedstawienie projektu stanowiska komisji.

SENATOR
JACEK WŁOSOWICZ

Dziękuję.

Panie Przewodniczący! Koleżanki i Koledzy Senatorowie! Panie Ministrze! Szanowni Państwo!
Według mnie mamy obecnie do czynienia z propozycją, która z jednej strony jest prosta i akceptowalna, a z drugiej, jak się okazuje, jest bardzo skomplikowana.

Dlaczego jest prosta? Ponieważ w materii, której dotyczy, nie potrzeba jakichś nowych wynalazków. Wszystkie te rzeczy mamy od lat. Jednocześnie niektóre dyrektywy czy rozwiązania, które są związane z energetyką, budzą dużo sceptycyzmu czy nawet sprzeciwu w Unii Europejskiej. Tym razem sądzę, że wszyscy jesteśmy za. W związku z tym w czym jest problem? Pan minister przytoczył dane historyczne. I już z tego, jak sądzę, wynikają pewne rzeczy. One wynikają z jednej strony z przyzwyczajenia, a z drugiej strony z historycznego uwarunkowania transportu czy wprost z możliwości infrastrukturalnych i terenowych. I one rzutują na skuteczność takiego, a nie innego transportu.

Oczywiście wszystko ma swój wymiar ekonomiczny. I jeżeli my w kraju np. szcycimy się tym, że wozimy towary przez połowę Europy czy dla połowy Europy transportem drogowym, to trzeba też sobie zdawać sprawę z tego, że niektóre rozwiązania może nie tyle mogą być dla nas nieakceptowalne, ile mogą wymagać czasu na transformację, związaną z nowymi inwestycjami.

Poza dyskusją jest kwestia emisyjności, ponieważ transport drogowy ma w stosunku do transportu śródlądowego czy kolejowego 4 – czy 5-krotnie większą emisyjność. Tak że jak najbardziej się z tym zgadzamy. Ale trzeba sobie zdawać sprawę z tego, że wymaga to nowych inwestycji i to nie tylko punktowych, w postaci terminali, ale i inwestycji liniowych, szczególnie na kolei. Ja z Kielc, a pan przewodniczący z Krakowa jeździmy pociągami. I na te linie często trudno jest wpuścić kolejny pociąg – chyba pan minister podziela to zdanie – ponieważ te linie są już obciążone. A więc wprowadzenie kolejnych jednostek jest prawie niemożliwe, jeżeli chodzi o te nasze rozwiązania dotyczące transportu intermodalnego. I np. tranzyt przez Polskę, o którym w ostatnich miesiącach mówimy, też nie jest taką łatwą rzeczą, bo tego miejsca na kolei... Przyzwyczajenie i elastyczność oczywiście też stanowią o większej atrakcyjności transportu drogowego.

Jednak ta dyrektywa do niczego nas nie zmusza, ona tylko zachęca. Tak jak pan minister powiedział, ona powoduje, że my wewnątrz kraju możemy zdecydować, co dla nas będzie najbardziej optymalne. A więc jest bardzo, bardzo elastyczna, jeśli chodzi o zaproponowane rozwiązania. Ale trzeba przypomnieć, że historycznie i 30 lat temu, i 25 lat temu, i 7 lat temu podchodzono do zmiany tej dyrektywy, nawet jeszcze za czasów EWG. Nie dało to odpowiednich rezultatów, bo wartości

procentowe, które pan minister przytoczył, świadczą o tym, że zmiany są jednak bardzo, bardzo małe. Chciałbym, żeby to się działo szybciej, ponieważ ta różnica w emisyjności transportu samochodowego jest jednak bardzo duża na jego niekorzyść. Ale nie jestem sceptyczny ze względu na wymuszanie jakichś rozwiązań, bo tego nie ma, tylko na samą naturę rzeczy. Przygotowanie szlaków wodnych – co w przypadku Polski jest chyba możliwe tylko na 1 rzece – stanowi, że będzie to trudne.

Tak że ja jak najbardziej proponuję, żebyśmy przyjęli to stanowisko, a życie pokaże, czy ono będzie skuteczne. Sądzę, że ta transformacja będzie przebiegała bardzo wolno, ale, tak jak zaproponowała Komisja, zależec będzie od danego kraju. Oczywiście należy zwrócić uwagę również na to, że jeżeli chodzi o zasadę pomocniczości, to powinniśmy blisko współpracować, bo widzimy, że to powinno się dziać nie w ramach 1 kraju, tylko takie wybrane szlaki – bo, jak sądzą, to w tym kierunku powinno iść – powinny być przygotowane na poziomie europejskim.

Tak że jak najbardziej za... Życie pokaże skuteczność...

PRZEWODNICZĄCY
BOGDAN KLICH

Bardzo dziękuję.

Stanowisko jest jasne.

Czy są jakieś głosy w dyskusji? Nie.

Zamykam dyskusję.

Przechodzimy do głosowania.

Kto z państwa jest za przyjęciem stanowiska, zaproponowanego przez pana senatora Włosowicza, które mówi o tym, że komisja popiera projekt aktu prawnego? (6)

Dziękuję bardzo.

Komisja jednogłośnie opowiedziała się za tak sformułowanym stanowiskiem.

Dziękuję państwu.

W punkcie piątym mamy zmieniony wniosek dotyczący rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie mechanizmu eliminowania barier prawnych i administracyjnych w kontekście transgranicznym.

Instytucją prowadzącą jest Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej.

Bardzo proszę pana ministra o przedstawienie stanowiska rządu.

PODSEKRETARZ STANU W MINISTERSTWIE FUNDUSZY I POLITYKI REGIONALNEJ
KONRAD WOJNAROWSKI

Panie Przewodniczący! Szanowni Państwo!

Projektowane rozporządzenie ma pomóc niwelować bariery prawne i administracyjne utrudniające interakcje transgraniczne i rozwój regionów transgranicznych na wewnętrznych granicach Unii Europejskiej. Chodzi zarówno o granice lądowe, jak i morskie. W tym celu każde z państw członkowskich ma utworzyć i zorganizować co najmniej 1 transgraniczny punkt koordynujący. A rolą tych punktów jest czy miałyby być obsługa wniosków od osób prawnych i fizycznych dotyczących zidentyfikowanej bariery transgranicznej.

Państwo członkowskie w pierwszej kolejności zweryfikuje interes w usunięciu bariery i wykonalność jej usunięcia. Zdecyduje, w jaki sposób i jaką ścieżką bariera będzie niwelowana, np. czy barierę można usunąć w ramach istniejącej albo nowej umowy międzynarodowej, a może potrzebna jest do tego zmiana w odpowiedniej ustawie. Ponadto zidentyfikowana przez wnioskodawcę bariera może dotyczyć transgranicznych usług publicznych lub infrastruktury transgranicznej, np. dostępu do usług zdrowotnych, transgranicznego transportu publicznego czy też zarządzania kryzysowego.

Jeśli chodzi o stanowisko rządu, to w ocenie rządu rozwiązania zaproponowane przez Komisję Europejską w projekcie rozporządzenia warte są rozważenia, mogą ułatwić realizację wspólnych

inicjatyw na obszarach przygranicznych, poprawić dostępność usług publicznych na tych obszarach oraz pozytywnie wpłynąć na ich rozwój. Jednocześnie chciałbym podkreślić, że stanowisko rządu przekazane Senatowi 5 lutego br. zawiera 2 zastrzeżenia, które naszym zdaniem powinny być uwzględnione w dalszych pracach nad projektem rozporządzenia.

Pierwszym z nich jest brak zapewnienia środków finansowych na zadania wynikające z przepisów rozporządzenia. W opinii rządu dla dalszych prac nad rozporządzeniem potrzebne jest rozstrzygnięcie dotyczące finansowania z poziomu unijnego mechanizmów przewidzianych rozporządzeniem, w tym przede wszystkim zapewnienia funkcjonowania transgranicznych punktów koordynujących.

Drugie zastrzeżenie dotyczy terminu powołania transgranicznych punktów koordynujących. W projekcie przewidziano na to 6 miesięcy od dnia wejścia w życie rozporządzenia. Powołanie transgranicznego punktu koordynującego nie powinno być naszym zdaniem wymagane wcześniej niż półtora roku po wejściu w życie rozporządzenia, jeśli wziąć pod uwagę potrzebę opracowania krajowych przepisów regulujących wdrożenie tego aktu. Dziękuję bardzo.

PRZEWODNICZĄCY
BOGDAN KLICH

Bardzo dziękuję.

Panią senator sprawozdawcę, panią Jolantę Hibner proszę o przedstawienie...

(Senator Jolanta Hibner: Tak, bardzo dziękuję.)

...projektu stanowiska komisji.

SENATOR
JOLANTA HIBNER

Bardzo dziękuję.

Zacznę od tego, że zaproponowane rozporządzenie spełnia wymogi zasady pomocniczości, bo od tego trzeba zacząć.

A jeśli chodzi o samo rozporządzenie, to ono ewaluowało, ponieważ dość długi czas było negowane. Parlament Europejski je przyjmował, odrzucała Rada Europejska, więc były dość duże trudności, żeby te wszystkie szczegóły uwzględnić i żeby dać taką propozycję, która by, przynajmniej jeśli chodzi o zasady, spełniała warunki wszystkich państw i była przez nie akceptowana.

Tak jak powiedział pan minister, rzeczywiście półtora roku to jest takie niezbędne minimum, żeby te wszystkie rzeczy wprowadzić. To się wiąże z tym, żeby te obszary przygraniczne mogły rzeczywiście prawidłowo się rozwijać, ale też żeby nie było sprzeczności z wewnętrznymi przepisami prawnymi. W związku z tym absolutnie ważny jest też element... Potrzebne są też... Żeby takie punkty transgraniczne mogły wykonywać swoje zadanie, niestety trzeba zapewnić ich finansowanie.

W związku z tym tutaj pewne rzeczy trzeba doprecyzować. A po doprecyzowaniu chyba nie będzie żadnych wątpliwości co do tego, że możemy ten akt, rozporządzenie w końcu przyjąć. Dziękuję.

PRZEWODNICZĄCY
BOGDAN KLICH

Bardzo dziękuję.

Rozumiem, że stanowisko rządu jest takie, że mają państwo zastrzeżenia do niektórych elementów tego aktu prawnego. My podzielamy te zastrzeżenia.

I w związku z tym rozumiem, że pani senator rekomenduje naszej komisji przyjęcie pozytywnej opinii o akcie prawnym wraz z uwagami rządu. Tak?

(Senator Jolanta Hibner: Tak. Dokładnie tak.)

Otwieram dyskusję.

Ktoś z państwa... Nikt z państwa.

Zamykam dyskusję.

I w związku z tym przechodzimy do głosowania nad stanowiskiem zaprezentowanym przez panią senator Hibner. Bardzo proszę.

Kto jest za? (6)

Kto jest przeciw? (0)

Kto się wstrzymał? (0)

Jednogłośnie zostało przyjęte stanowisko, które mówi o tym, że komisja popiera projekt aktu prawnego wraz z uwagami rządu.

Bardzo dziękuję wszystkim zaangażowanym w przygotowanie naszych opinii i ich referowanie.

Zamykam punkt piąty.

Przechodzimy do punktu szóstego.

To są akty ustawodawcze bez uwag. Propozycja prezydium jest taka, abyśmy przyjęli bez uwag akty prawne o następujących sygnaturach, i tu muszę odczytać: COM(2023) 636 – art. 7; COM(2023) 637 – art. 7; COM(2023) 781 – art. 7; COM(2024) 014 – art. 7; COM(2024) 029 – art. 7; COM(2024) 042 – art. 7.

Czy są jakieś zastrzeżenia do takiego stanowiska? Nie ma.

W związku z tym stwierdzam, że komisja przyjęła wymienione akty ustawodawcze bez uwag.

I w ostatnim punkcie mamy akty nieustawodawcze, w sprawie których prezydium proponuje, żeby komisja nie występowała o stanowisko rządu. To są akty prawne o sygnaturach COM(2023) 799 oraz COM(2024) 19, 71, 74, 83, 85 i 86.

Czy są jakieś inne głosy co do tej propozycji? Nie ma.

W związku z tym stwierdzam, że wymienione przeze mnie akty nieustawodawcze nie wymagają stanowiska rządu zdaniem naszej komisji.

Wyczerpaliśmy porządek obrad.

Zamykam posiedzenie komisji.

Dziękuję państwu za udział.

(Koniec posiedzenia o godzinie 9 minut 24)

Kancelaria Senatu

Opracowanie:

Biuro Prac Senackich, Dział Stenogramów

Druk i łamanie:

Biuro Edukacji, Promocji i Wydawnictw, Dział Wydawniczy